

Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi

3.10.2024

Hyvinvoinnin edistämisen yhteistyöryhmä Hyry

Aika 3.10.2024 klo 9.00–15.00

Paikka Oulun kaupungintalo, NVH 354 Koulutustila

Osallistujat

Kunnat

Koillismaa: Kirsi Kangas, Kuusamo

paikalla

Oulunkaari: Janne Puolitaival, li, puheenjohtaja

paikalla 14.00 saakka

Lakeus: Katja Vähäkuopus, Kempele

paikalla

Oulu: Pirjo Nikula

paikalla

Rannikko: Elina Jaakola, Siikajoki

paikalla

Eteläinen: Eeva Vaskilampi, Pyhäjärvi

paikalla

Muut julkiset toimijat

Pohjois-Pohjanmaan liitto: Ilpo Tapaninen

poissa

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto: Veijo Kosola

paikalla

Koulutusorganisaatiot: Taina Junttila, OAMK

paikalla 14.00 saakka

Yleishyödylliset yhteisöt

Järjestöt:

Anna Katajala, Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys

poissa

Seurakunnat:

Salla Havukainen-Junno, Oulun seurakuntayhtymän seurakuntatyön erityispalvelut

paikalla

Yksityiset yritykset

Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät: Marjo Kolehmainen

poissa

varajäsen Kirsi Anttila

poissa

Verkostot

Taloudellisen hyvinvoinnin verkosto:

Ulla Sotaniemi, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

paikalla

Kulttuurihyvinvointiverkosto:

Auli Suorsa, Pohjois-Pohjanmaan liitto

paikalla

Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi

3.10.2024

Pohde, Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointipalvelualue

Sanna Salmela

paikalla

Lea Mäkelä, sihteeri

paikalla

Tähän kokoukseen kutsuttu myös seuraavat asiantuntijat:

Pohteen alueelliset osallisuus-, yhdyspinta- ja hyvinvointikoordinaattorit:

Iida-Maria Bimberg

paikalla

Carita Hiironen

paikalla

Sirpa Hyyrönmäki

paikalla

POP-Digi-Hoitotakuu-hanke: HYTE digitaalinen palvelutarjotin:

Saila Suuniittu

paikalla

Ulla Honkamäki

poissa

Asiat

1. Avaus ja esittäytymiset

- Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.10.
- Käytiin esittäytymiskierros.

2. Pienryhmätyöskentelyä

- Sanna Salmela piti lyhyen alustuksen pienryhmätyöskentelystä. Sanna kertoi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointikertomuksen yhteisen valmistelun aikataulun (versio 23.9.2024) sekä hyvinvointitiedon kertymisen aikataulusuunnitelman. Tavoitteena on, että hyvinvointitieto jalostuu yhteiseksi johtopäätöksiksi ja ydinviesteiksi.
- Pienryhmätyöskentelyssä käsiteltiin alla olevia aiheita. Työryhmien muistiinpanot on viety Hyryn Teams-tiimiin. Alla on kooste muistiinpanoista.

1) Millainen kunnilta pyydettävä ennakkoaineisto palvelisi tulkintatyöpajan ja hyvinvointikertomuksen valmistelua Pohteella?

Nykyinen hyte-kuntakortin luonnos on rakenteena hyvä, kokoava ja yksinkertainen. Kortti voisi tulla sekä Pohteelta että kunnilta. Kunnat tekisivät korttiin olennaiset nostot, joista Pohde tekisi yleistykset Pohjois-Pohjanmaan kortiksi. Indikaattorit voisi koota hyvinvoinnin osa-alueittain. Mahdollistaako ikäryhmittäinen jaottelu tiiviin kuvauksen oleellisista nostoista? Yhteinen keskustelu korttiin valittavista mittareista

Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi

3.10.2024

olisi hyvä käydä, mutta Hyry voisi tehdä päätöksen. Kunnat voisivat tehdä myös omia valintoja mittareista. Hyvinvointikertomukseen sisällytetään myös hyvinvointisuunnitelman arviointi. Pohteen ja kuntien hyvinvointikertomusten ei tarvitse mennä yksiin.

2) Millainen ennakoaineisto palvelisi tulkintatyöpajoihin osallistuvia ja hyvinvointikertomusten kirjoittamista kunnissa ja Pohteella?

Ennakoaineistoon toivottiin 1) asukkaiden kokemustiedon keruun tuloksia 2) ilmiöitä kuvaavia konkreettisia ja kuntien välisiä eroja vertailukelpoisesti kuvaavia mittareita, 3) tietoa asukkaista, jotka ovat kunnan ja Pohteen palvelutuotannon yhteisiä asiakkaita (esim. erityislapset) 4) ennakkovaikuttavuustietoa 5) kunta- ja Pohde-tasosta tietoa 5) eri aiheisiin liittyviä tietoja 6) valmiiksi analysoitua tietoa.

3) Millaisia neljän tulkintatyöpajan tulisi olla, jotta ne palvelisivat hyvinvointikertomusten kirjoittamista kunnissa ja Pohteella?

Tarvitaan monitasoista ja kuntakohtaista tietoa, joiden avulla tunnistetaan ilmiöitä. Kuntien olisi hyvä saada käsitellä asukaskyselyn tietoja kunnan sisällä ja naapurikuntien kanssa ennen työpajoja. Keskeisten tahojen osallistujat kutsutaan työpajoihin (esim. poliisi, koulutus, tutkijat). Pohteen palvelutuotannosta kaivataan käytännön ja arjen tietoa ja vuoropuhelua työpajoihin. Ammattilaisten kokemustiedon keruuta asukkaiden hyvinvoinnista olisi tärkeää kokeilla. Työpajojen osallistujia olisi hyvä osallistaa esimerkiksi Mentimeterin avulla. Työpajojen tulisi johtaa ydinviestien tunnistamiseen. Työpajat on hyvä kytkeä myös hyvinvointisuunnitelman arviointiin.

4) Millainen olisi paras mahdollinen rakenne ja sisältö Pohjois-Pohjamaan hyvinvointikertomukseen?

Ryhmä pohti asiaa viimeisimmän hyvinvointikertomuksen avulla. Luvut 1 ja 4–9 kannattaa säilyttää kertomuksessa. Luvun 2 hyvinvointikertomuksen taustaa kuvaavista dioista ja luvun 10 hyte-kerrointa koskevista asioista voisi siirtää jotain sisältöjä linkin taakse. Elämänkaaren mukainen tarkastelu säilytetään. Luvun 3 (asukkaiden arvio arjesta ja elämästä) tietojen kuvaamista voisi vielä miettiä. Taustaineistoja voi laittaa liitteeksi ja linkkien taakse (esim. hyte-kerroinmittarit). Linkkien takaa löytyvien teematietopakettien tulisi olla tiiviitä ja niiden tulisi nostaa esille tärkeimmät ilmiöt. Niissä voisi olla tärkeimpiä mittarinostoja kuntakohtaisesti, jos mahdollista.

Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi

3.10.2024

3. Hyte-toimijoiden puheenvuorot

Lakeuden, Oulunkaaren, Rannikon ja Eteläisen kuntien puheenvuoro

- Katja Vähäkuopus piti Lakeuden, Oulunkaaren, Rannikon ja Eteläisen kuntien yhteisen puheenvuoron.
- Kunnissa tehdään laajaa yhteistyötä. Myös alueellinen yhteistyö on kehittynyt. Yhteistyö hyvinvointialueen sote-palveluiden kanssa on tärkeää ja sillä on vaikutusta ihmisten hyvinvointiin. Nimet ja kasvot tarvitaan eri palveluiden yhdyshenkilöille. Hyte-työryhmiin toivotaan paikallisia ruohonjuuritason työntekijöitä.
- Sote-järjestelmistä tarvitaan indikaattoritietoa hyvinvoinnin tilasta.
- Voisiko hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa olla yhteinen osuus kuntien kanssa?

Oulun puheenvuoro

- Pirjo Nikula piti Oulun kaupungin puheenvuoron.
- Pirjo esitteli organisaatiokaavion hyten johtamis- ja ohjausjärjestelmästä. Ouluun on perustettu hyte-tilannekuvaryhmä, jossa on jäseniä Pohteelta ja Oulun kaupungilta. Hyte-tilannekuvaryhmän alaisuudessa toimii valmisteluryhmä. Pohteen edustusta on muissakin hyte-ryhmissä. On myös perustettu aluetoiminnan hyte-yhteistyöryhmä, koska hyte-työtä tehdään monella alueella.
- Hyte-ohjausryhmä on hyväksynyt rakenteen hyvinvointikertomukselle.
- Hyvinvointisuunnitelmasta tehdään arvio.

Seurakuntien puheenvuoro

- Seurakuntien puheenvuoron piti Salla Havukainen-Junno.
- Seurakuntatyön erityispalvelut ovat yhteiset Oulun alueella 7 seurakunnalle. Erityispalveluissa toimii esimerkiksi sairaalapastorit ja perhetyön neuvontapalvelut.
- Erityispalveluja tarjotaan myös ostopalveluina kuntiin. Näitä palveluja ovat esimerkiksi kehitysvammatyö, lapsi- ja perhetyödiakonia, erityisnuorisotyö ja kasvatustyön erityispalvelut.
- Yhteistyötä tehdään myös muiden seurakuntien kanssa.

Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi

3.10.2024

- Keskustelussa esitettiin, että hyvinvointisuunnitelman tavoitteissa on tiettyjä tavoitteita, joihin hyvinvoinnin verkostojen vetäjät tunnistavat toimijoita, jotka tekevät kyseistä työtä. Nämä tiedot kootaan yhteen, jotta voidaan sopia rooleista ja vastuista. Näihin verkostoihin ja työpajoihin tarvitaan myös seurakuntien työntekijä mukaan. Myös hyte-palvelutarjottimelle tarvitaan mukaan seurakunnan palveluita. Palvelutarjotinta kehittävistä RRP-hankkeista pystytään antamaan konkreettista apua palvelutietovarantokuvausten kanssa.
- Keskustelussa todettiin myös, että seurakunnan yhteistyö on merkittävä.

Aluehallintoviraston puheenvuoro

- Veijo Kosola piti aluehallintoviraston puheenvuoron.
- Vuonna 2026 tulevat lupa- ja valvontavirastot. Niille kuuluu jatkossa myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiat.
- Hyvinvoinnin edistäminen koskettaa myös aluehallintovirastoa. Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus (Hytetu) -tiimi on aloittelemassa toimintaansa.
- Keskustelussa todettiin, että oppilaitosyhteistyö on sirpaleista, mutta Hyry osaltansa edistää asiaa. Yhteiskehittämisen paikkoja löytyy oppilaitosten tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeista.
- Keskustelussa todettiin myös, että hyvää yhteistyötä on ollut ja että esimerkiksi sivistysjohtajien verkostoon on voinut tulla käymään, kun yhteistyölle on ollut tarvetta.

4. Pienryhmätyöskentelyä

- Sanna Salmela piti lyhyen alustuksen pienryhmätyöskentelystä.
- Pienryhmätyöskentelyssä käsiteltiin alla olevia aiheita. Muistiinpanot on viety Hyryn Teams-tiimiin.

1) Millaiset Pohteen ja kuntien alueellisten hyte-neuvottelujen tulisi olla vuonna 2025? Mikä on neuvottelujen rooli suhteessa muihin hyte-yhteistyön rakenteisiin ja menetelmiin?

Ryhmän mielestä neuvottelujen kehittämistarpeita ovat: 1) alueellisuuden ja kuntien parempi huomiointi esimerkiksi ennakoaineistossa ja kuntien esityksinä / puheenvuoroina 2) neuvottelujen konkreettisuus, sisältö ja vaikuttavuus 3) tarkoituksenmukaiset osallistujat (ei poliittisia eikä järjestöjen edustajia) 4) kytkös strategiseen yhteistyösopimukseen ja kuntajohtajafoorumiin.

Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi

3.10.2024

Vuoden 2025 neuvotteluissa voitaisiin kokeilla sitä, että alueen kunnat valmistelisivat yhdessä alueittaiset nostot siitä, mistä hyte-neuvotteluissa keskustellaan. Neuvottelujen osallistujat valitaan aiheiden mukaan. Huomioitava, että neuvottelujen aiheena tulee olla hyvinvoinnin edistäminen eikä sote-palvelut. Tämän todettiin yhdessä olleen tähän asti vaikea hahmottaa. Olisi tarpeen kuvata ja viestiä siitä, missä foorumeissa käsitellään ja päätetään mistäkin asioista ja minkä tason asioista.

Pohteen käyttämä aluejako herätti keskustelua. Kaikki alueet ja alueiden kunnat eivät koe sitä luontevaksi tai toimivaksi.

2) Miten Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoa tehtäisiin aidosti yhdessä?

Alueemme hyte-työssä on aito osallistumisen mahdollisuus. Osallistumiseen kannattaa motivoida ja tehdä osallistuminen helpoksi. Yhteistyötä palvelevat rakenteet on hyvä arvioida ja päivittää yhdessä. Toimivat tekniset työvälineet auttavat yhteistyön tekemisessä.

Tuleva digitaalinen hyte-palvelutarjotin on toimeenpanon kannalta tärkeä työkalu. Sen viestintään ja käyttöönnottoon tulee panostaa. On huolehdittava, että hyte-tietoa löytyy myös paperisena esitteinä (esim. pieninä kortteina). Kävijätietoja ja eniten haettuja aiheita on hyvä seurata vaikuttavuusmittarina.

Toimeenpanoa tulee tehdä hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mittarien kautta. Toimenpiteiden olisi perustuttava tutkittuun tietoon ja niitä tulisi tehdä yhdessä ja sitoutuen. Kaikilla maakunnallisilla teemaverkostoilla voisi olla asiantuntijatiimejä, jotka tekevät toimeenpanoa. Taloudellisen hyvinvoinnin ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn asiantuntijatiimit ovat jo olemassa.

Toimeenpanon yhteistyössä tulisi olla edustettuna kaikki tahot, jotka voivat tehdä tavoitteiden eteen jotakin (esimerkiksi järjestöt, seurakunnat ja kuntien yhdyshenkilöt eri teemoista). Olemassa olevia työryhmiä asiantuntijoiheen kannattaa hyödyntää. Työpajoja ja foorumeita on hyvä toteuttaa myös lähitapaamisina. Painetta osallistua yhteistyöhön tulisi kasvattaa esimerkiksi yhteistyösuhdetta osoittavalla kartalla, jossa on liikennevalorit.

Toimeenpanoon tarvitaan nykyistä enemmän myös Pohteen ammattilaisia. Tähän olisi hyvä tehdä aikataulusuunnitelma, joka yhdistää eri toimijoiden tarpeita. Yhteiset tilaisuudet ovat tärkeitä yhteisten riskitekijöiden ja toimijoiden osaamisen ja näkemysten tunnistamiseksi. Yksi toimenpide voi auttaa useampiin ongelmiin. Kokeilukulttuuriin voisi kannustaa.

Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi

3.10.2024

5. Ajankohtaista hyte-asioista ja vapaata keskustelua

- Saila Suuniittu esitteli hyte-palvelutarjottimen ajankohtaiset asiat.
- Hyte-palvelutarjottimen konseptisuunnittelu ja demo on valmistunut. Kaikkien kuntien palvelutietovarannon (PTV) tiedot ovat tuotu hyte-palvelutarjottimelle. Seuraavassa vaiheessa tuodaan valtakunnallisia ja järjestöjen palveluja.
- Hyvinvointilähetteen pilotointisuunnitelma on tehty, ja pilotti toteutetaan marraskuussa. Hyte-tarjotinta hyödynnetään pilotoinnissa. Pilotointi tehdään tietyssä kohderyhmässä.
- Keskustelussa kunnat antoivat kiitosta PTV-työpajoista. Hankkeen tuki on ollut loistava apu PTV-kuvauksissa.
- Katsottiin myös Minun arkeni ja elämäni -tiedonkeruun vastaustilanne.
- Ilmiöasemia on tällä hetkellä ilmoitettu 19. Ilmiöasemalla saadaan haavoittuvassa asemassa olevilta henkilöiltä tietoa heidän hyvinvoinnistaan. Ilmiöaseman pitämiseen voi ilmoittautua koko lokakuun ajan. Vastaukset raportointipohjalle tulee olla jätettynä 5.11. mennessä.
- Sovittiin, että seuraava kokous on joulukuussa tai tammikuun alussa. Lea laittaa Doodle-kyselyn seuraavan kokouksen ajasta.